

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 8492 in 2492.

Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13 — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2 — Telefon št. 190.

Računi pri pošti čez zavod: Ljub-
ljana št. 11.842, Praha č. 105.241

Naročnina znaša mesečno 25.— Din.
za tuzemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 6. Telefon
št. 8122, 8123, 8124, 8125 in 8126.

Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).

Celje: Kocenova ul. 8. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

JUTRO

Fašistični pritisk na primorske škofo

Fašistični listi se še vedno razburjajo zaradi posla-
nice jugoslovenskih škofov — „Il Popolo di Trieste“
zahteva od škofov v Julijski Krajin, da desauvirajo
jugoslovenske kolege

Rim, 10. marca M. Fašistični listi se
vedno objavljajo proteste proti okrožnici
zagrebške nadškofa dr. Bauerja. List
„Tribuna“ očita nadškofu dr. Bauerju, da
hoče s svojo naredbo ustvariti v Jugosla-
viji neprijateljsko razpoloženje proti Ita-
liji.

Trst, 10. marca. d. Tukajšnje fašistovski
glasilo „Il Popolo di Trieste“ je priobčilo
v svoji današnji številki na uvodnem mestu
zopet vehementen napad na jugoslovenske
katoliške škofo. Povod temu je dal članek
v glasilu francoske duhovščine „Croix“,
kjer se francoski katoliški list toplo zavze-
ma za usodo slovenske in hrvatske manjši-
ne v Italiji ter odobrava korak zagrebške-
ga nadškofa dr. Bauerja, ki je v poslanici
na svoje vernike dočel praznik sv. Jožefa
za dan molitve za preganjanje brate v Ju-
lijski Krajin. „Il Popolo di Trieste“ pravi,
da je samo po sebi umevno, da se znajdejo
v bratskem obsevu Jugoslavlani in Franco-
zi, četudi so duhovniki, kadar je treba uda-
riti po Italiji.

V nadaljnjih izjavah dokazuje „Il Po-
polo di Trieste“, kako velika je prizanesli-
vost Italije, ki je baže v tem, da v župni-
ščih na slovenskem ozemlju še vedno
opravljajo dušnopastirsko službo slovenski
duhovniki in da na goriški nadškofijski
stolici še vedno sedi izraziti slovenec dr.
Sedej, ki ne skriva svojega protitalijanske-
ga čustvovanja. „Ako bi fašistična vlada —
pravi „Popolo“ — v resnici hotela streti
v prah slovenske duhovščine, bi morala za-
četi s tem, da brez vseh ozirov pomete nad-
škofa dr. Sedeja, njegovo okoličino in vso
duhovniško vojsko na Goriškem. Ako pa so
že razmere na Goriškem tako slabe, se ne
sme misliti, da je v drugih obmejnih dije-
cezah kaj boljše. V tržaški nadškofiji je še
po trinaestih letih, odkar je prenehal c. kr.
režim, ki je poslovenjal te pokrajine, mno-
go župnijsko poverjen slovenskim duhovni-
kom in celo v samem Trstu so cerkve, v
katerih se vrši služba božja v slovenskem
jeziku, čes da je tu še vedno znatno šte-
vilo vernikov, ki ne razumejo italijanske.
Tudi istriški škof Pedersoli do danes ni od-
stranil župnikov in kaplanov, ki jih je pred-
vojni režim razsejal širom Istre z odkritim
namenom protitalijanskega delovanja.“

Fašistični list nato z ogorenjem pripo-
veduje, da se na Opčinah — dva koraka od
Trsta — še vedno vrše slovenski obredi z
največjim pompom, daš po Opčine poleti

sedež tisočev tržaških letoviščarjev.

Končno vzklika „Il Popolo di Trieste“:
»Škofo v Julijski Krajin poznajo resnico
in se morajo izjaviti glede poslanice nad-
škofa dr. Bauerja. Morajo mu odgovoriti
ter povedati jasno, da je lažnjiva. Seveda
bo bolelo nadškofa dr. Sedeja, ko bo moral
zatajiti svojo lastno delo in delo svojih
podrejenih duhovnikov. Neugodno bo tudi
nadškofu Fogarju, ko bo moral priznati, da
zavoljo ljubega miru še ni odstranil iz po-
rejenih župnih raznih političko duhov-
nikov. Tudi škofoma Pedersoliju in Fainu
bo sitno, ko bosta morala priznati, da mno-
go duhovnikov iz njihovih dijece še vedno
mislili in dela, kakor bi bili v Avstriji. Ven-
dar pa je odgovor nadškofu dr. Bauerju po-
treben prav iz ust škofov obmejnih pokra-
jin. Ta odgovor naj bo izrečen v javnem
aktu, ki naj se sporodi vernikom in vsej
evropski javnosti. Sicer bodo v Zagrebu in
v Parizu dejali, da je nadškof dr. Bauer
govoril resnico, ki jo škofo obmejnih po-
krajini Italije potrjujejo s svojim molkom.«

Dunajski list o škofovski poslanici

Dunaj, 10. marca M. »Der Montag« se
bavi s poslanico zagrebškega nadškofa dr.
Bauerja in poudarja v zvezi z vsebino te
poslanice, da je verodolj v slovenskem ma-
terinskem jeziku v šolah v Italiji popo-
loma prepovedan, da fašisti v mnogih
cerkvah s silo ovirajo slovenske pridige in
prirejajo demonstracije v cerkvah, ne da
bi jih pri tem ovirala italijanska policija
in ne da bi kdo interveniral. Poslanica,
pravi list, je dala Mussoliniju povod, da je
zahteval od Vatikana intervencijo proti
nadškofu dr. Bauerju. Vatikani na to Mus-
solinijevo zahtevo ni reagiral. Čim bolj se
približuje 19. marc, naznačen v poslanici
kot dan molitve jugoslovenskim političanov
za svobodo njihovih podjarmljenih bratov,
tem bolj narašča nervoznost fašističnega
tiska, ki čim dalje osterje napada jugoslo-
vensko katoliško duhovščino in povsem od-
krito zahteva, da se mora papež odzvati
Mussolinijevi želji in izreči svoj veto nad
politiko jugoslovenskega klera.

List zaključuje svoja izjavljana, da
spremljajo v rimskih političnih krogih z
največjim zanimanjem nadaljnji razvoj te-
ga najnovejšega nesoglasja med Mussoli-
nijem in Vatikanom.

„Jugoslovenska nacija gre čvrsto naprej“

Nj. Vel. kralj Aleksander o notranjem napredku in o zunanjih od-
nošajih Jugoslavije — Januarski režim je ustvaril vse pogoje za
močno in nedeljivo jugoslovensko nacijo — Nepoklicani svetovalci
nam niso potrebni

London, 10. marca AA. Reuter pri-
obči izjavo, ki jo je Nj. Vel. kralj
Aleksander dal Reuterjevemu posebnemu
dopisniku g. Harrisonu. Ta poro-
ča o svojem sprejemu in razgovoru s
kraljem Aleksandrom naslednje:

Dopisnik Reuterjevega urada je bil
sprejet od Nj. Vel. kralja Aleksandra
v lepem novem dvorcu na Dedinju, čig-
dar gradnjo je nadziral kralj osebno.
Dvorec stoji na holmu, odkoder je pre-
krasen razgled na Beograd in na kraj,
kjer se zlivata Sava in Dunav.

Nj. Vel. kralj je bil zelo zadovoljen,
da je videl pred seboj Angleža, ki go-
voril srbskim jezikom. Kralj je govoril od-
krito, preprosto in prepričevalno o de-
lu kraljevske vlade, o uspehih tega
dela in o problemih, ki jo še čakajo.
Posebno je bil navdušen nad kulturnim
narodnega edinstva in nad uspehom
in gospodarskim napredkom svojega
naroda. Iz njegovih besed se jasno zra-
cali, da je globoko prepričan o uspehu
svojega režima. Nj. Vel. kralj je rekel:

»V teh dveh letih so i smer i meto-
de napornega dela rodile pozitivna dej-
stva v narodnem in državnem razvoju.
To se jasno vidi in to bo definitivno
ostalo. Iz onega nereda in opasne zme-
denosti v javnem življenju je moralo
priti do pomiritve s strankarskimi
borbami izzavane plemenske razdraž-
enosti in do ureditve razmer v državi
sploh. To so bile prve naloge novega
režima. Z občutkom medplemenske ena-
kosti in zaupanja je nastopil trenutek,
da naš narodni problem pravilno po-
stavimo in rešimo.

Zakon z dne 3. oktobra 1929 o no-
vem imenu kraljevine in o upravnih raz-
delitvi države na banovine je prinesel
dokončno rešitev teh vprašanj in zgo-
dovinski vstop v novo dobo narodne-
ga življenja. Naša tri složna plemena
so dobila tako vse pogoje za močno ne-
deljivo jugoslovensko nacijo. S šir-
stim zedinjenjem si moremo zagotoviti
mir in svobodo. V zadovoljstvu mo-
rem reči, da je vse to ves narod raz-
umel in navdušeno pozdravil v celih vr-
sti spontanah manifestacij. Prav tako
je bila z veliko ljubeznijo sprejeta na
dan 6. oktobra ganljiva zamenjava
slavnih srbskih polkovnih zastav z no-
vim jugoslovenskimi. Moj in kraljice
nedavno obisk v Zagrebu je bil enako
iskreno pozdravljen in sta se tudi ob
tej priliki odločno potrdila isto miš-
ljenje in isto rodoljubno čustvovanje,
tako da mora biti vsakomur jasno, da
so Hrvati z ljubeznijo v srcu zvesti
svojemu rodnemu kralju in Jugoslavi-
ji, ker je to dvojce nerazdeljivo.«

Nj. Vel. kralj je nato nadaljeval z
odločnim glasom:

»Temu nasprotujoče trditve zlonar-
no in neprijeteljsko žalijo ves nar-
od v njegovih najsvetnejših občutkih
in pomenijo klevetanje iskrenosti nje-
govega rodoljubnega srca. In vendar
se to na žalost dogaja. Celotni nekateri
ugledni organi javnega mnenja popu-
ščajo pred zlonamerno izkrivljenimi
dejstvi. Kakor da bi bilo potrebno za-
kriviti zdravi razvoj dogodkov s po-
tvorbami. To je brez dvoma slaba
usluga mednarodni pomiritvi in utrdit-

vi miru. Treba je priznati, da je to ali
delo brezvestnih ljudi, ki si iz osebnih
razlogov dovoljujejo ta težki greh nad
svojim narodom, ali pa delo nepoklica-
nih svetovalcev, ki dajejo nasvete
dvomljive vrednosti narodu, ki jih v
svoji gostoljubnosti trpi ponekod v svo-
ji hiši. Vse to pa nas ni niti trenutek
odvrnilo s pravega pota.

Jugoslavija je danes pozitivna jugo-
slovenska nacija, ki gre čvrsto naprej.
Nepoklicani svetovalci in nezaželeni
nasveti nam niso potrebni.

Kar se tiče odnošajev kraljevine Ju-
goslavije do sosedov, smem ponoviti:
Jugoslavija si želi miru in njena politika
je iskrena v službi mednarodne-
ga miru. Kot balkanska država si mi-
že po svoji tradicionalni politiki želi-
mo mirnega in svobodnega Balkana za-
radi organizacije njegove svobode in
napredka. Nihče si iskreneje od nas ne
želi tudi mirnega razvoja in popolne
neodvisnosti ter integritete našega naj-
mlajšega sosesa, kraljevine Albanije.
To niso samo naše želje, nego tudi res-
na politika za varnost in mir.

Naše glavne skrbi so zdaj namenje-
ne socialni in gospodarski ureditvi in
napredku našega naroda. Tu je za nas
manj težav in nevarnosti, nego za dru-
ge, vendar so problemi resni in jih je
treba pravočasno rešiti. Odjeki svetov-
ne gospodarske krize segajo tudi do
nas. Moja vlada stori vse, da to odpra-
vi. Naš optimizem v tem pogledu je po-
polnoma vever in gospodarsko blago-
stanje kraljevine mu daje prav.

Novi parnik „Kraljica Marija“ se je vrnil s svoje otvoritvene vožnje

Ponovne prisrčne ovacije Nj. Vel. kraljici v Splitu — Za-
stopniki vlade o pomenu trgovske mornarice

Split, 10. marca. AA. Po tridnevni sve-
čanosti o priliki krčenja parnika »Kralji-
ca Marija« se je vrnil ta največji jugoslo-
venski potniški parnik z Nj. Vel. kraljico
in ostalimi gosti davi ob 9. v splitsko luko.
Preden je ladja pristala so se poslovili od
predsednika Jugoslovenskega Lloydja go-
spoda Banca ministri, ban Primorske bano-
vine in drugi odlični zastopniki. Prometni
minister Radivojević je imel na g. Banca
nagovor, v katerem je izjavil med drugim:
»Preden zapustimo to lepo ladjo, smat-
ram za svojo dolžnost, da se poslovim od
vas kot predsednika Jugoslovenskega
Lloydja in se vam zahvalim za vabilo na
tej svečanosti.

Nabava te ladje predstavlja največji
uspeh v življenju naše trgovske mornarice.
Njene naloge so zelo mnogovrstne. Med
najvažnejše spada vzdrževanje stalnega
prometa z inozemstvom, zlasti v naši obal-
ni plovi. Veliki napor, ki jih je pokazal
Jugoslovenski Lloyd, najlepše kažejo, kaj se
da v tem pogledu storiti na zasebno pobu-
do. Seveda pa je neobhodno potrebno, da
ta pobuda naleti na razumevanje in pravil-
no pojmovanje pri vseh odličnih činiteljih.
Na tej poti truda in okrepitve naše mor-
narice se morata koordinirati državna in
zasebna inicijativa, ker se na morju mani-
festirajo interesi vsega naroda.

Izražajoč svojo zahvalo Jugoslovenskemu
Lloydju pozdravljam njegovo delo za po-
speševanje našega gospodarstva in pomor-
skega prometa ter želim, da doživi jugoslo-
venski Lloyd poln uspeh pri svojem delu
za napredek naše narodne zastave na
morju.

Minister brez portfelja dr. Mate Drinko-
vić je govoril nekoliko tole:

»Kot sin tega Primorja smatram za pri-
jento dolžnost, da govoru svojega minist-
skega tovariša dodam še nekaj besed. Ko-
lika je važnost vaše družbe in njenega de-
la, kolikvega pomena je začetek plovi te
ladje na Jadranu, je najboljši dokaz to,
da je Nj. Vel. kraljica sama kumovala no-
vemu parniku. Tudi kraljevska vlada pri-
pisuje temu dejanju velik pomen, kar je
dokazala s tem, da je poslala semkaj svo-
je zastopnike. Mi pomorci vidimo v tem
povečanju naše trgovske mornarice na-
dajanje težnjah naših starih pomorcev. Ka-
kor je v prošlosti narod čuval te obale
in razvijal svoje gospodarstvo na svetov-
nih morjih, tako upamo, da boste tudi vi
z največjim uspehom vozili zastavo naše
države po vsem svetu.

Med drugimi vašimi smotri je vaša na-
loga tudi ta, da pokažete vsemu svetu, da
je ta obala navzlic krivim aspiracijam naša
in da bosta naša. Vaša ladja mora pla-
šati tujcem prihod v našo državo in dati
vsemu svetu priliko videti, kako se naš
narod trudi in kako z neumornim delom
veča svoje blagostanje in splošni mir člo-
veštva.

Ban primorske banovine dr. Ivo Tartag-
lia se je zahvalil Jugoslovenskemu Lloydju
in g. Banca za užitek in gostoljubnost in
nato nadaljeval:

»Priznati moram veliko podjetnost Ju-
goslovenskega Lloydja, ki odpira nove vire
gospodarstva za našo državo, posebno se
za primorsko banovino. Za prebivalstvo te
banovine je tujski promet eden glavnih
pogojev življenja. S turistično morajo ti
kraji doživeti lepše dni. Kar je bilo do
zdaj mogoče samo s posredovanjem tujih
zastav, to se bo zdaj razvijalo pod nšo dr-
žavno zastavo. Jugoslovenski Lloyd bo s
svojo ponosno ladjo »Kraljica Marija« pri-
stavi na mednarodno občinost v naše kraje
in mu tako dal na razpolago gospodarske
koristi, mednarodnemu občinstvu pa bo
pokazal kulturo in narodni značaj obale in
naše države. To delo zahteva od Jugoslo-
venskega Lloydja posebnega programa, od
tega dela pa pričakuje tudi primorski
kraj svoj napredek.

Predsednik Jugoslovenskega Lloydja g.
Banac se je zahvalil ministrom in banu za
njihove nagovore in izjavil, da bo Jugoslo-
venski Lloyd z enkim navdušenjem na-
daljeval delo za čim lepši napredek naše-
ga trgovskega brodograja.

V tem se je ladja približala nasipu.
Prebivalstvo se je zbralo v gostih množi-
cah, da bi enkrat videli Nj. Vel. kraljico.
Ko se je kraljica ob odhodu z lepe ladje
poslovala od g. Banca in vseh ladjinih ofi-
cirjev ter vsakemu posebej dala roko, so
ji vsi udeleženci svečanosti in potovanja
pridreli burne ovacije. Po izrečni želji Nj.
Vel. kraljice zaradi potresne katastrofe v
južnih krajih ni bilo nikakega uradnega
sprejema in tudi ne manifestacij. A vendar
je bil ves Split na ulicah in ko se je kra-
ljica peljala po mestu na postajo, ji je
množica ljudi prirejala renetične ovacije.
Ob 9.55 je kraljica odpovala s posebnim
vlakom iz Splita. Ostali gostje odidejo v
teku današnjega dneva.

Vsi udeleženci so navdušeni nad prekras-
no vožnjo z ladjo in so se prisrčno poslo-
vili od kapetana in oficirjev ladje ter pred-
sednika Banca. Del udeležencev je porabil
to priliko, da si danes ogleda Split in nje-
govo okolico.

Izvoz vina iz Slovenije

Beograd, 10. marca AA. Po poročilu
zgodnje postaje v Mariboru je znašal eks-
port vina iz dravske banovine v mesecu
februarju 180.391 litrov. Od tega je šlo na
Holandsko 3.776 litrov, ostalo pa v Av-
strijo.

Samomer Slovenke v Solnogradu

Dunaj, 10. marca AA. Iz Solnograda po-
roča, da se je s trupom za podgane za-
strupila 17-letna jugoslovenska šivilja šte-
fanija Pregelj. Razlog ni znan.

Pevski zbor UJU v Osjeku

Osijek, 10. marca. n. Davi ob 10. so pri-
speli v Osijek pevci in pevke učiteljskega
zboru UJU iz Ljubljane. Pozdravili so jih
na kolodvoru zastopniki učitelstva in
pevskih društev, med njimi šolski nadzor-
nik Stepanov, ki sta mu odgovorila dva
slovenska gosta. Nocoj so priredili pevci
UJU v gledališču dobro uspel koncert.

Premestitve sodnikov

Beograd, 10. marca. p. Z ukazom Nj.
Vel. kralja je bil na predlog ministra prav-
de in v sporazumu s predsednikom mini-
strskega sveta imenovan za sodnika okro-
žnega sodišča v Mariboru v dosedanjí sku-
pini in kategoriji dr. Josip Cemer, sodnik
sreskega sodišča pri Sv. Lenartu, za so-
dnika sreskega sodišča v Gornjem gradu je
imenovan sodniški pripravnik Alojzij Rant,
na lastno prošnjo pa je premeščen iz Gor-
njega grada k Sv. Lenartu v Slov. gorah
sodnik sreskega sodišča Stanko Moškon.

Iz državne službe

Beograd, 10. marca. p. »Službene novi-
ce« objavljajo ukaz, s katerim sta preme-
ščen v tobačno tovarno v Mostaru za
pomožnega monopolnega kontrolorja Pa-
vel Lintner, v tobačno tovarno v Banjaluci
ki pa za pomožnega monopolnega kon-
trolorja Fran Zalar, oba doslej v tobačni
tovarni v Ljubljani. Za monopolnega pri-
stava v tobačni tovarni v Ljubljani je
imenovan Vojislav Semis, monopolni pri-
stav v Sarajevu.

Beograd, 10. marca. AA. S sklepom mi-
nistra za kmetijstvo je postavljen za sre-
škega veterinarskega pristava v 8-I v Kra-
nju Janko Bedenk, veterinarski pristav

Napredovanja železničarjev

Beogra, 10. marca. AA. S sklepom gene-
ralne direkcije državnih železnic so povi-
šani pri železniški direkciji v Ljubljani v
I-7 Franc Randl, Matko Prosenec, Boris Har-
is in Franc Emil, vsi uradniki v I-8; v I-8:
Janez Golob, uradnik v I-9; v I-3: Bogumil
Hlava, Evstahij Jošt, Janez Hrelč, Henrik
Moron, Henrik Fabiani, Francišek Hribar,
Mihael Nagelschmidt, Bogumil Soblaček,
Jožef Juvanc, Vladimir Soršak in Ivan Čo-
glaj, vsi uradniki v II-4; v II-4 Jožef Rup-
nik, Viljem Mordaj, Ivan Sopun, Miloš Er-
deljovnik in Karel Kokot, vsi uradniki v
II-5. (Za točnost imen ne moremo jamčiti.)

Prepoved uvoza iz sovjetske Rusije

Beograd, 10. marca. AA. Na osnovi čle-
na 13. zakonskega načrta o splošnih carin-
skih tarifah je minister za finance v so-
glasju s predsednikom ministrskega sveta
preprečeval uvoz sledečih predmetov iz
sovjetske Rusije v našo kraljevinu: kletj za
mizarje, amonijakova sode, natrjevi in ka-
lijev hidrat in kaborit. Prepoved stopi v
veljavo, čim se objavi v »Službenih novi-
nah«.

S fižolom se je zadušil

Zagreb, 10. marca n. V vasi Zdenici pri
Zagrebu se je triletni Stjepica Katušić igral
s fižolom. Mašil si je posamezna zrna v
usta. Nekaj fižolov je ušlo fantku v grlo
ter se je zadušil.

Konservativci sabotirajo indijski sporazum

Sklenili so, da se ne udeležijo indijske konference
Ni še določeno, kdaj se bo konferenca sestala

London, 10. marca. d. »News Chronicle«
poroča iz Bombaya, da je podkralj nepresta-
no v stiku z londonsko vlado zaradi priprave
druge indijske konference. Angleška vlada
je mnenja, da bi takojšnje sklicanje druge
konference ne bilo umešno ter predlaga,
naj bi se sklicala jeseni v London, da bi se
takoj dala indijski tretji anglijski udeleženi-
cem prilika za temeljito pripravo nove in-
dijske ustave. Nasprotno se zavzema indij-
ska vlada za takojšnje sklicanje konference.

»Morningpost« poroča, da je projekt an-
gleškega blaga sedaj praktično prenehal in
da je vseindijski kongres imenoval celo po-
sebno komisijo za izdelavo programa o bo-
koto inozemskih tekstilnih izdelkih.

London, 10. marca. AA. Konservativni vo-
ditelj Baldwin se je odločil, da prepove ude-
ležbo konservativnih delegatov na bodoči
indijski konferenci. Odbor konzervativne

stranke je po daljšem posvetovanju objavil
komunikacijo, v kateri pravi, da pozivljajo
Baldwinov sklep, po katerem se konzerva-
tivna stranka ne udeležijo indijske konference,
ki jo bo sklicala angleška vlada v Angli-
ji ali drugje.

Listi izražajo svoja začudenja nad tem
ukrepom Baldwin in poročajo, da je bila
resolucija sprejeta na podlagi poročila, ki
ga je poslal Baldwin odboru konzervativne
stranke in v katerem izraža pomisleke o
razvoju pogajanj in političnega položaja v
Indiji. Menijo, da bo Baldwin obrazložil svoje
stališče do indijskega delovanja na četrt-
kovski seji spodnje zbornice. Delavski in li-
beralni krogi obžalujejo sklep odbora kon-
servativne stranke ter poudarjajo važnost
ednosti angleških političnih strank v vpra-
šanju indijske politike.

Prizadevanja Rusije za povečanje izvoza

Dogovor z nemškimi industriji — Povabilo angleških lesnih podjet-
nikov v Rusijo — Francija in Amerika proti vzpostavitvi zvez s sov-
jetskim režimom

Moskva, 10. marca d. Razgovori med
predsednikom vrhovnega gospodarskega
sveta Sovjetske unije in nemškimi indus-
trijski o odstranitvi ovir v gospodarskem
prometu in o nadaljnji poglobitvi medse-
bojnih gospodarskih odnošajev so dovedli
do zadovoljivega uspeha za obe strani.
Sporazumilo je bilo ugotovljeno, da more
tvoriti čim večja stabilnost gospodarskih
odnošajev obeh držav najboljšo podlago za
nadaljnji razvoj gospodarskih odnošajev in
da se more samo na ta način zagotoviti
kontinuiteta dobav ter dati zainteresiranim
in posameznim podjetjem za poslovne zve-
ze toliko svobode, da se more v polni me-
ri izvesti celotni program, prilagojen de-
janskim potrebam. Dosežen je bil tudi spo-
razum o izvedbi dodatnega programa do-
bav, ki jih bo sovjetska industrija v naj-
krajšem času izvedla v Nemčiji.

London, 10. marca AA. Sovjetska trgo-
vinska delegacija je formalno povabila za-
stopnike lesne trgovine, naj odpotujejo v
Rusijo delogivno delavcev in delodajalcev,
ki bo proučila razmere v ruski lesni indus-
triji. Ruska trgovinska delegacija pravi,
da je to storila, ker hoče na ta način de-
mantrirati trditve Winstona Churchilla o su-
ženjskih razmerah v Rusiji.

Pariz, 10. marca č. »L'Ordre« zahteva,
naj se skliče mednarodna konferenca kapi-
talističnih držav, da določijo svoje stališče
napram Rusiji. List piše, da ruska pogibelj
ni umišljena, ampak docela stvarna. Briand
bo postavil zunanjo politiko Francije na

staino podlago, če da pobudo za sklicanje
take konference. Vse države bi morale pre-
kiniti zveze z Moskvijo. To bi pomnilo tudi
preizkušnjo pacifizma Berlina in Rima.

Washington, 10. marca č. Dejstvo, da je
bil v ministrstvu zunanjih poslov osnovan
ruski oddelk, so razumeli nekateri politič-
ni krogi, kakor da se imajo vzpostaviti
zveze z Sovjetsko Rusijo. Minister Stimson
je sedaj izjavil, da o kakih vzpostavitvi
zvez z Rusijo ni govora, pač pa se mora
sedaj, ko je urejeno vprašanje razorožitve
na morju, posvetiti USA ruskemu vpraša-
nju. V to svrhu mora biti ameriška vlada
točno informirana o vseh podrobnostih, ki
pridejo pri tem problemu v poštev.

Burna seja čl. senata

Dunaj, 10. marca. s. Iz Prage poročajo:
Na današnji seji senata je prišlo do vihar-
nih prizorov in spopadov med socialistimi
demokrati in komunisti. Razpravljali so o
zakonu za mladinska sodišča. Komunisti so
proti svojim nasprotnikom neprestano
vzklikali razne žaljivke ter jih dolžili tab-
vine. Komunističen poslanec je celo za-
klical: »Vsi senatorji so tatovi«. To je po-
vzročilo med socialistimi demokrati velik
nemir, zaradi česar je bilo glasovanje ome-
nočeno. Nesadoma je neki socialistni de-
mokrat napadel komunisti, nakar so se
vmešavali z ene in druge strani tovariši.
Sele po daljšem času, je bil vzpostavljen
mir.

Kralj med ponesrečenci

Vladarjeva prisotnost je pomirila in opogumila obupane ljudi — Hitra in obsežna pomožna akcija države — Nove podrobnosti o strahotah razdejanja

Beograd, 10. marca. d. Beograjski listi objavljajo obširna poročila o bivanju Nj. Vel. kralja in predsednika vlade generala Živkovića v potresnem ozemlju, kakor tudi nadaljnje podrobne podatke o nesreči, ki je zadela južne kraje naše države.

Nj. Vel. kralj je priselil včeraj rano jutraj s posebnim vlakom iz Beograda v Skoplje, ter je takoj nadaljeval pot v Demir Kapiju, kamor je dospel ob 7.40. Tu so ga sprejeli ban Žika Lazić in drugi predstavniki oblasti, ki so mu poročali o položaju v prizadetih krajih. Na postaji v Udovu je kralj izstopil ter si ogledal kolodvor, ki je popolnoma porušen, in druge porušene zgradbe, nato pa se odpravil s svojim spremstvom v avtomobilu v Karadjordjevo, kjer je zlasti mnogo kolonistov. Od tam je nadaljeval pot v Piravo, kjer izmed 160 hiš ni ostala niti ena cela. V Piravi je bilo ubitih tudi 19 oseb, 32 pa ranjenih. Smrtne žrtve potresa so pokopali že v nedeljo popoldne. K sreči je ostala nepoškodovana zdravstvena stanica, kjer se sedaj zdravijo ranjeni. V tej vasi sta porušeni tudi cerkev in nova šola. Kralj je iskreno bodril ljudstvo, ki ga je hvalježno in spošljivo pozdravljalo. Enako je bilo v Valandovu, kjer so tudi porušene skoro vse hiše. Ko se je kralj ravno razgovarjal s ponesrečenimi, se je začutil nov močan potresni sunek in preplašeni ljudje so se hoteli razpršiti, toda kralj jih je pomiril, da je najtežje že minilo. Nato je krenil kralj z avtomobilom proti Strumici. Med potjo se je ustavil v Kosturnem, kjer je poškodovanih 130 hiš, nova šola in železniška postaja. Ob 12.40 je došel v Strumico, kjer je poškodovanih 100 hiš, dočim je 20 popolnoma porušeni. Tudi tu ga je prebivalstvo sprejelo zelo priščno in v veliko hvaljeznostjo. Ogledal si je vse poškodovane ulice v mestu, popoldne pa še okolico in kraje proti Štipu in Velesu.

Povratak Nj. Vel. kralja v Beograd

Beograd, 10. marca. AA. Nj. Vel. kralj se je vrnil v spremstvu predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev generala Petra Živkovića danes ob 8. v Beograd. Na postaji so Nj. Vel. kralja sprejeli minister dvora Jeličić, adjutant general Stojanović in upravnik Beograda Lazarević.

Osebná podpora kralja ponesrečencem

Beograd, 10. marca. d. Kakor poročajo današnji listi, je Nj. Vel. kralj med svojim potesom v potresnem ozemlju osebno razdelil in prizadetim vseh 120.000 Din za siromašno prebivalstvo kot prvo nužno pomoč, dokler ne pride država.

Nadaljnje podrobnosti o potresu

Djevdjelija, 10. marca. d. Potresni sunki so se nadaljevali tudi v nedeljski noči. Poleg mnogih lažjih potresov so zabeležili tudi štiri jače, in sicer ob 11.40 12.10 1.0 in 4.30. Najjačša sta bila drugi in četrti, vendar pa brez hudih posledic. Prebivalstvo je prebilo noč večinoma po vazonih in pod vedrim nebom. Bodo je še povečalo dejstvo, da je močno deževalo vso noč.

Ponekod so se odigravali strašni prizori, ko so rano jutraj odkopavali ljudje razvaline in iskali pod njimi sivoce. V selu Grčisti so našli skoraj popolnoma razsajene pod razvalinami očeta in mater s štirimi malimi otroci. Rešila sta se samo ded in babica, ki sta spala v drugi sobi in ki sta k sreči ostala popolnoma zdrava.

V Negotinu na Vardaru so vse hiše pokopale, znaten del pa se jih je porušil. Narodni dom, največja in najmočnejša zgradba v tem mestu, v katerem so bili nameščeni sresko načelstvo, orožniška stanica in vsi ostali državni uradi, je popolnoma razpokan, tako da se lahko vsak čas poruši.

Iz Valandova poročajo, da ni ostala tamkaj nobena hiša nepoškodovana. Kralj predstavlja le še kup razvalin. Da je beđa postala še večja, je pričelo še močno deževati.

Novih potresnih sunkov se ni bati

Beograd, 10. marca. d. Ozemlje, ki je bilo prizadeto od potresa, obsega približno 2.000 km². Kakor zatrjujejo strokovnjaki, je potresno gibanje, v kolikor pride v potes jugoslovensko ozemlje, končano. Sicer more priti še do manjših potresnih sunkov, toda gibanje zemeljskih plasti je končano in ne morejo novi potresni sunki imeti težjih posledic.

Ban vardske banovine, njegovo uradništvo in lokalne oblasti so takoj po nesreči bili na svojem mestu ter nujno organizirali pomoč. V nekoliko urah je bil vzpostavljen žsilen promet; organizirane so bile ambulance in pričelo se je razdeljevanje živil. Materialna škoda je tem občutnejša, ker so prizadeti kraji že itak zelo siromašni in je nesreča uničila prebivalcem vse razen golega življenja.

Pomožna akcija državnih oblasti

Beograd, 10. marca. p. Po vestih iz Skoplja so oblasti organizirale nujno in intenzivno pomoč v vseh krajih vardske banovine, ki so bili prizadeti od potresa. Svoči so s posebnim vlakom v spremstvu vseh skopljskih zdravnikov pripeljali mnogo ranjenecv iz okoliških vasi v skopljske bolnice. Med njimi je tudi mnogo težje poškodovanih, med drugimi neko 20 letno dekle, ki je tako hudo poškodovano, da bo najbrže umrlo. V vseh prizadetih vasi so bili osnovani pomožni odbori najuglednejših zastopnikov prebivalstva, ki so že započeli z intenzivnim delom za pomoč prizadetim. Vsi razpoložljivi zdravniki v vardski banovini so prešli naredbo, naj odidejo v prizadete vasi, da nudijo potrebnim prvo pomoč, kar so tudi že storili. Škoda, ki jo je povzročil potres, je zelo velika in treba bo dosti truda, da se obnove porušeni kraji.

Zelo pomirjevalno je vplival na prebivalstvo prihod Nj. Vel. kralja, ki je posejtil s predsednikom vlade posamezne vasi, se razgovarjal s posameznimi seljaki ter imel za vsakega lepo besedo. Kralj je v mnogih krajih tudi osebno delil denarne

Sava je pri Beogradu narasla za 8 metrov

Beograd, 10. marca. p. Po došlih vesteh Sava neprestano narasča. V okolici Siska in Nove Gradiške se je razlila iz struge. Lovanjsko polje je že popolnoma preplavljeno. Prav tako so v bližini Jasenovca in Strugice veliki kompleksi zemlje pod vodo. Ozemlje med Brodom in Sibiñjem izgleda kakor ogromno jezero. Sava je bila pri Beogradu 6.82 cm nad normalo. Okoli 14. popoldne so poročali, da sta pričeli naglo narasčati tudi bosanski reki Vrbas in Una. Ker se v hribih naglo taja sneg, drve v doline močni hudourniki.

Sremska Mitrovica, 10. marca. n. Danes je narasla Sava 5.81 metra nad normalo, največ v letošnjem in preteklem letu. Čim naraste Sava še za 5 cm, bo poplavlila ogromne komplekse zemlje. Že doslej se je razlila po Mačvanski pokrajini, kjer bo povzročila ogromno škodo. V teh krajih se namreč voda kljub padanju Save dalje časa ne odteče, temveč ostane ter uničuje najplodovitejše zemlje za obdelovanje.

Razkol v angleških političnih strankah

London, 5. marca

Države na evropski celini so doslej z nekakš zavisitjo gledale na angleško javno življenje, kjer je brezhiben potek vsake politične zadeve močno poenostavljala okoliščina, da so angleško politično strukturo tvorile samo dve stranki, izmenjavajoči se na državnem krmilu. Ta struktura se je razvila v dolgoletnem parlamentarnem življenju povsem organsko, kakor so se pač delili interesi versko, jezikovno, kulturno in narodnostno — vsaj na zunaj — popolnoma enotnega ljudstva. Komponente, ki razdvajajo politično življenje skoro v vsaki evropski državi po verskih, kulturnih, jezikovnih in narodnih vidikih, so bile v Angliji domala skoro neznanne. Šele drugo desetletje tekočega veka je napravilo v tem oziru globoko spremembo, ko je došel do moči socializem in so delavske mase videle, da konservativci in liberalci ne morejo z uspehom zastopati interesov delavskega proletariata.

Laburistična stranka, ki je bila do 1. 1919 samo struja v javnem življenju in je imela šele značaj pokreta, je po volitvah 1. 1922 postala tudi v angleško javno življenje zanesen živelj, ki je doslej na levo tabora razdeljenemu angleškemu prebivalstvu dodal tretji tabor in tako povzročil možnost vladnih kombinacij do komplikacij. Doslej je bila mogoča le alternativa: liberalci ali konservativci, Laburisti so dodali k temu še tretjo možnost z odgovarjajočimi tremi kombinacijami. Zavidnega sistema je konec. Z razcepom pa so nastopile tudi možnosti nadaljnjih cepitev.

Iz možnosti je nastala celo tendenca in danes vidimo, da težnja za razcepom tudi ostali dve stranki. Med konservativci je nastopil z oddvojenim političnim konceptom lord Beaverbrook, za katerega se zavzema znani lord Rothermere s svojim dvema močno razširjenima listoma. Liberalci za sedaj še niso pokazali naklonjenosti k razbitju stranke, vendar se pripravljajo, da popolnoma opuste dosedanje sodelovanje z laburisti. Pred vsem važno pa je, da se je težnja z vso silo pokazala pri laburistih, ki so že s svojim nastopom princelji v doslej enostavno angleško javno življenje bacili cepitve. V mladi laburistični stranki je po komaj desetletnem ne obstoju povzročil prvi tak proces poslanec sir Mosley, s svojo vplivno soprogo Cintijo in nekaterimi ožimi somišljeniki.

Mosleyev razdor ni nekaj slučajnega in ga ni pripisati samo različnim političnim nazorom, ki ločijo Mosleya in tovariše od Mac Donalda, marveč temelji na resni izpremembi razpoloženja volilcev. Pri zadnjih nadomestnih volitvah v londonskem predmestju Islingtonu so laburisti izgubili tretjino svojih glasov, dasi so ostali na vodenem mestu. Drugo mesto so dosegli divji konservativci Beaverbrookovi, dačec za njima pa sta prišli šele konservativna in liberalna stranka. Razen občutne izgube na glasovih je moral Mac Donald ugotoviti še vse nevarnejši pojav: ogromno abstinenco volilcev, ki je mestoma segla celo nad polovico volilnih upravičencev. Uspeh Beaverbrookove prišli tudi Mosleya, da je nastopil odločno videc da mase volilcev ne odobravajo programov oficijelne stranke, bodisi konservativne ali delavske. V ospredju splošne pozornosti sta bila pretekli dni imenovana dva disidentna: Radikalni desničar lord Beaverbrook, ki je s svojo zahtevo po zaščitenih carinah dosegel nepričakovano velik odmev v državi, in radikalni levčar Mosley, ki si je stekel dober glas z neizprosno kritiko Snowdenove politike v vprašanju brezposelnosti.

Še pred Moslevem pa sta izstopila iz stranke John Strachey in dr. Robert Forgan, ki sta jima sledila še Brown in Oliver Baldwin. Sicer je teh izstopov manj, nego je bilo podpisov na Mosleyevi prvi vladni izjavi, vendar so se ostali podpisniki pomaknili na skrajno levičo stranke in s tem podpreli Mosleyev izpad. Splošno vlada prepričanje, da je na leviči in okoli Mosleya zbrana vsa odličnejša intelektualna sila stranke, ki predstavlja intelektualno, med tem ko je vladno krilo skoraj v stagnaciji. Veliko pozornost je vzbudilo pismo Mosleya in dr. Forgan predsedstvu stranke, v katerem utemeljujejo svoj izstop s tem, da sta se uverila, da laburistični kabinet in stranka nimata dovolj energije za ureditev narodnega gospodarstva v pravcu zahtev socializma. Število brezposelnih je naraslo na 2.500.000 in vlada je pokazala popolno nesposobnost, izkoristiti življenjsko silo teh milijonov v narodnem gospodarstvu. V pismu tudi naravnost očita reakcijsko konvencijo in zaspanost vsega kabineta.

Ostra gospodarska kriza, ki jo občuti Anglija hujše, kakor kdakoli prej, je porušila do temelja stano tradicionalno angleško politično strukturo. Gospodarske težave, posledica homatiji na Kitajskem, v Indiji in v Egiptu so nanaprave konec nekdanjemu idiličnemu gospodarstvu dveh strank ter uvede množicnistrankovost, temeljito na različnih razlikah interesov. Anglija se v tem pogledu zenačinja z državami na celini. Nje notranja politika bo odslej navezana na komitirane bloke in koalicijske razne strank in strank. Bodajnost bo pokazala, da-li se bodo angleški državniiki tudi v tako karentno izmenjenih prilikah obnesli in obvarovali položaj, kakor so ga vedno obvladali doslej.

Naši rudarji v pričakovanju vladne pomoči

Rudarska deputacija v Beogradu — Zborovanje v Trbovljah — Predlogi za omiljenje rudarske krize

Trbovlje, 10. marca.

V ponedeljek popoldne se je vršil v Fortevji dvorani dobro obiskan shod Narodne strokovne zveze. Na shodu so poročali delegati, ki so se vrnili iz Beograda, kamor so bili poslani zaradi intervencije. Kot prvi je poročal delegat NSZ g. Aha Koren, da je dobil pri ministrstvu za šume in rude zagotovilo, da bo v najkrajšem času ustanovljena organizacija rudarskih podjetnikov, ki se bo pečala v prvi vrsti z vprašanjem oddaje premoga. V oddaji premoga leži precejšen del krivde na sedanjih krizi in je potrebno, da se drugače uredi. Pred nekaj dnevi je bila pri prometnem ministrstvu konferenca, na kateri je bil določen kvantum premoga, ki ga bo ministrstvo naročilo pri raznih rudniških podjetjih. Rudarska deputacija je upala, da bo ta konferenca vsaj deloma omilila dosedanj krizo, doznala pa je, da naročila pri TPD znaekrat ne bodo višja od dosedanjih. Ko je tozadevno intervenirala pri ministru, je dobila odgovor, da je zvišanje dobav pri TPD nemogoče, ker je zaradi proračuna potrebno nabavljanje najcenejšega premoga.

Deputacija je se pozneje, ko je intervenirala tudi pri ministru za socialno politiko, prijavila tudi pri predsedništvu vlade, kjer je od ministra g. dr. Srškića dobila zagotovilo, da se bo vlada resno zavzela za odpravo rudarski bedi. G. minister je predložil delegaciji naj bi takoj formulirala svoje predloge, nakar mu je delegacija izjavila, da je bilo o krizi v revirjih TPD že dosti spomenic in da je sedaj glavno tole: če ostane vse pri starom, bo treba ustanoviti fond za brezposelne, kar bi stalo državo težke milijone, po mnenju rudarjev pa bi bilo bolje, in lažje, če bi vlada krila primanjkljaj v proračunu prometnega ministrstva, ki bi nastal v primeru zvišanja dobav od trboveljskih rudnikov. Deputacija je izročila tudi pismeno svoje predloge ministru socialne politike in ministrskemu svetu.

Načelnik II. rudarske skupine g. Štruc je prečital predloge in prošnje, ki jih je

na merodajnih mestih predložila deputacija. Ti predlogi vsebujejo 5 točk. Prva točka predlaga ustanovitev posebnega državnega sveta za kontrolo produkcije in konzuma premoga, svet naj bi bil sestavljen iz državnih delodajalcev in delojemskih predstavnikov ter imel nalogo, da kontrolira obrat in konzum vseh rudnikov v državi. Druga točka spomenice predlaga, naj se pri določevanju kontingenta ne ozira samo na trgovske in finančne interese državnih železnic, temveč tudi na gospodarski in socialni položaj in na produktivski kvantum privatnih rudnikov, ker ne more biti v interesu države, če se na eni strani pri raznih dobavah prihrani toliko in toliko, na drugi pa še veliko več izgubi z brezposelnostjo državljanov, ki so vršili težko in nevarno delo ter so se povrh zaradi piclega zaslužka še zadovoljili pri raznih obrtnikih. Deficit državnih železnic naj bi se kril iz davkov, ki bi jih dobila država od večje delavske zaposlitve, (uslužbenki davek rudarjev, pridobinski davek trgovcev in obrtnikov itd.). Tudi rudniški podjetniki bi se lahko obdavčili ob večjem zaslužku.

Tretji predlog je, naj minister socialne politike prepreči nadaljnje redukcije rudarskega delavstva, ki jih predvideva TPD zaradi znižanja dobav od strani državnih železnic že koncem tega meseca. Po teh predvidenih redukcijah bi izgubilo zaslužek okrog 2000 rudarjev. Ta redukcija naj se ne dopusti, dokler ni popolnoma ugotovljeno, da je vsaka sanacija krize nemogoča. O tem naj bi razpravljala posebna konferenca, pri kateri bi sodelovali tudi rudarski zastopniki. Ker bonificira država posamezne panoge industrije in poljedelstva s podpiranjem izvoza, kakor n. pr. pri vinu, je upravičeno rudarsko delavstvo do enake zahteve za zaščito rudarske industrije. Zadnji predlog spomenice je naslovljen na ministrstvo socialne politike, da bi se v najkrajšem času izvedel zakon o zavarovanju delavcev z reciprociteto med zavarovanjem rudarjev in splošnim zavarovanjem.

Huda zima na zapadu in severu

Snežni viharji v Angliji in Ameriki — Od Severnega morja do Italije je zavladala nova huda zima

Berlin, 10. marca. AA. Po vsej Švici je padel visok sneg. V Berlinu je čez noč padlo 77 cm snega.

Freiburg, 10. marca. s. Snežni meteži trajajo še vedno dlje. Tudi v poresni ravnini je zapadel visok sneg ter povzročil precejšnje težkoče v prometu. Telefonski drogi v Schwarzwaldu so tako globoko v snegu, da se žice lahko dosežejo z rokami. V Švici je železniški promet na več krajih prekinjen, zlasti zaradi velike nevarnosti plazov.

Innsbruck, 10. marca. AA. Plazovi so popolnoma razdelali planinsko kočo »Petra-ka«, last nemško-avstrijskega planinskega društva.

Milan, 10. marca. s. Pri Formazzi je snežni plaz zasul delavsko skupino. Rešilo moštvo še ni moglo najti šestih trupel. Snežni plaz je popolnoma zasul električno centralo v Senalesu. Ker je ves promet prekinjen, manjkajo nadaljnje podrobnosti.

London, 10. marca. g. Nad Anglijo je zavl dal hud mraz. Včerajšnji dan je bil najmržnejši v Angliji zadnjega stoletja. Po vsej Angliji je divjal močan snežni vihar, ki je na mnogih krajih onemogočil promet. Tudi paroplovba je bila zelo otežkočena.

Rumunsko posojilo sklenjeno

Pariz, 10. marca. AA. Havas poroča, da je sklenila Rumunija posojilo v znesku 1325 milijonov frankov. Od tega bo 575 milijonov podpisanih v Franciji, ostalo pa v drugih državah. Emisijski tečaj znaša 87,5 obrestna mera 7,5 rok amortizacije pa 30 let. S posebno odredbo sporazuma so zavarovane pravice podpisnikov posojila ter dodana klavzula, da se bo posojilo uporabilo v produktivne investicije.

Samomor treh sester

Budimpešta, 10. marca. d. Svoči so skočile tri sestre Frida, Elizabeta in Irena Rosenberg z brega Margaretinega otoka v Dunav. Frida Rosenberg so mogli še živo potegniti iz vode, vendar pa je umrla med transportom v bolnico. Truplo druge sestre so potegnili iz Dunava v bližini Elizabetinega mostu, tretje truplo pa še niso našli. Vse tri sestre so se pred štirimi leti preselile iz Subotice v Budimpešto. Frida je bila pred preselitvijo v subotški podružnici neke budimpeštanske banke v službi. V zadnjem času ni mogla najti v Budimpešti primerne zaposlitve in zaradi velike bede so se odločile, da gredo skupaj v smrt.

Protimadžarske demonstracije v Velikem Varadinu

Bukarešta, 10. marca. g. V Velikem Varadinu je prišlo včeraj do protimadžarskih demonstracij. Vzrok so bile fotografije, ki so bile posnete na madžarskem plesu ter razstavljene v izložbi madžarskega fotografa. Dijaki so zahtevali od fotografa, naj odstrani te fotografije, in ko so ugodili želji, so dijaki priredili protimadžarske demonstracije ter fotografije uničili. Fotograf je vložil proti dijakom kazensko ovadbo.

Vlom v tajništvo čl. socialno-demokratske stranke

Praga, 10. marca. Neznani storilci so ponoči vlomili v tajništvo češkoslovaške socialno-demokratske stranke. Nagibi tega čina še niso pojasnjeni. Tatovi so vlomili v ameriške pisalne mize in odnesli okoli 5000 Kč. Politične listine v tajništvu so premetali in očividno natančno preiskali. Policija domneva, da ima vlom politično ozadje.

Španska infantinja postane nuna. Rim, 10. marca. g. Španska infantinja Evalija, ki biva v Rimu, namerava vstopiti med nune, najbrž v samostan Sv. srca Jezusovega.

Ženska bitka zaradi obleke

Newyork, 10. marca. d. Ko so včeraj jutraj otvorili veletrgovino v Brooklynu ki je napovedala razprodajo ženskih oblek in plaščev po dolarju, se je zbralo okoli 5000 žensk, izmed katerih so mnoge imele seboj tudi otroke na rokah. Prišlo je do silne gneče, v kateri je bila razbita cela vrsta steklenih omar. Nastal je tudi pretep, v katerem so se ženske z velikim krikom obdelovale z nohti in zobmi. Deset žensk je bilo težje ranjenih. Trajalo je tri ure, preden je mogla policija vzpostaviti red, ker se je zbralo na tisoče gledalcev, ki so opazovali nenavaden prizor.

Polom poljske industrijske banke

Lvov, 10. marca. Poljska industrijska banka v Varšavi, ki je bila v zvezi z Oustri-covim koncernom, je ustavila izplačila. Vodstvo banke izjavlja, da bo lahko krilo zahteve upnikov do 100%.

Misli ob polemiki o Petračkem

V naš včerajšnji, pod gornjim naslovom objavljeni članek sta se vrnila dve pomoti, ki lahko kvarita zmisel. V drugem odstavku prvega stolpca od spodaj bi tam, kjer se pravi: »S tem nikakor nočem reči itd., morda stati: »stavek«, ne stvar. Proti koncu zadnjega odstavka v drugem stolpcu pa bi morala namesto besede »duhovna« stati beseda »narodna«; dotični stavek se pravilno glasi: »Kako naj bi se na poseben način označevala taka ne narodna in ne državna, nego neke tretje vrste pripadnosti itd.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Oblačnost bo verjetno nekaj porasla, vreme se utegne malo poslabšati in postati hladnejše. — Situacija včerajšnjega dne je bila stacionarna z visokim pritiskom na severu in v centralni Evropi ter z depresijo, ki se pripravila v južni Evropi. Pritisk je v splošnem porasel v južnih krajih za 0,1 do 1,5 mm, na severu pa od 0,1 do 0,5. Temperatura so se skoro povsod dvignile za 1 do 4 stopinje; največ v Liki in na vzhodu, najmanj v srednji Bosni in na zapadu.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Po prehodnem toplejšem vremenu na vzhodnem robu Alp se bo zopet vrnil polarski zrak. Ni izključeno, da bo snežilo.

Najlepši roman zadnjega časa:

»Dom in svet«. (R. Tagore — Vl. Levstik). Izdala »Tiskovna zadruga«.

Iz življenja in sveta

Najdražja snov na svetu

En gram radija velja tri in pol milijona dinarjev — Težavno in zamudno pridobivanje — Najuspešnejše sredstvo za zdravljenje raka

Na vprašanje o najdražji kovini na svetu bo večina lajkov odgovorila, da sta to zlato in platina. A ti dve snovi sta naravnost smešno poceni v primeri z radijem, ki postavlja vedno in tehniki več problemov nego vse druge kovine skupaj. Tu bi bilo omeniti najprej

ogromne težave, ki so zvezane s pridobivanjem te snovi. Radij ni baš tako redek, kakor običajno menimo, saj ga vsebujejo številne rudnine in celo v morski vodi ga najdemo, res pa je, da je vsebovan tu večina v tako neznatnih količinah, da se njegovo pridobivanje ne rentira (v toni morske vode ga je n. pr. komaj milijontina grama!). A tudi v rudi, kjer ga je največ, n. pr. v uranovi svetlici, ki jo kopljejo na Češkoslovaškem, v Španiji, na Švedskem, v Ameriki in Belgijskem Kongu, ga je

v 7000 kg komaj za 1 g — med pridelovanjem pa se ga še vedno izgubi 10 do 20 odst. Uranova svetlica je sama na sebi redka snov, zato se mora radijeva industrija zadovoljiti z rudami, v katerih ga je skupno gram na 500.000 kg! Za pridobitev tega grama mora zgubiti 150 delavcev cel mesec samo s kopanjem rude, pet nadaljnjih mesecev se mora truditi cel štab kemikov, da izstisne končni produkt. Porabiti morajo v to svrha

500.000 kg kemikalij, 1000 ton premoga, 10.000 ton destilirane vode. Ali je potem čudno, da stane en sam gram radija okrog 3 in pol milijona dinarjev? Sicer je baš zadnji čas izumil kemik Arthur Burton postopek, ki bo

skrajšal večmesečno delo pridobivanja na en sam mesec, kar bi zelo pocenilo najdražjo snov na svetu — a treba je počakati, da vidimo, ali se bo novi postopek obnesel v praksi in kaj bodo rekli glede cene družbe, ki imajo pridobivanje radija nekako monopolizirano v svojih rokah. Za sedaj velja dejstvo o

nezaslišani ceni radija in pa to, da so ga od časa, ko so ga odkrili, pa do danes pridelali po vsem svetu komaj 250 g! Med temi jih ima bogata Francija celih 50 g, Nemčija pa niti tri četrtine grama.

Bilo bi nad vse važno, da bi se te količine z odkritjem novih nahajališč in novih produkcijskih postopkov ter z znižanjem cene povečale po vsem svetu, kajti znano je, kakšno vlogo ima

radij v medicini, kjer je n. pr. še vedno najuspešnejše sredstvo za zdravljenje raka, čeprav ne tako popolno, kakor so pričakovali nekoč.

Ob koncu še nekoliko besed o

izžarevanjih radija, ki ga delajo najbolj imenitnega med vsemi podobnimi, tako zvanimi »radioaktivnimi« snovmi. To izžarevanje je posledica raz-

Ameriški predsednik Hoover in gospe Curie, soodkriteljica radija

Predsednik Hoover je izročil gospe Curie dar v znesku 50.000 dolarjev za nakup enega grama radija. Denar so nabrala ameriška ženska društva.

pada najmanjših delcev, atomov, ki ga sestavljajo kakor vsako snov na svetu. Ničesar ne poznamo, kar bi moglo to izžarevanje ustaviti, ne pomaga niti mraz 200 stopinj pod ničlo, niti vročina tisoč stopinj, niti električni tok. Množina izžarevanja ostane v določenem času vedno enaka, v določenem času se razkroji vedno enaka količina radija, pri čemer nastajajo nove snovi. Tu so pač v delu sile, ki so v primeri z njimi malenkostne vse sile, kolikor jih ima človek na razpolago. Z njimi nam je za sedaj tudi edino mogoče neposredno vplivati na atomski sestav drugih snovi.

Srce na desni strani

Na zadnjem sestanku Dunajske zdravniške družbe je predstavil prof. dr. Walzel pacienta, ki ima srce na desni strani telesa, kar mu ni delalo doslej prav nobenih težav. Tudi ostale organe trebušne in prsne votline ima na drugi strani. Pred nedavnim je obolen na mrzlico in je čutil velike bolečine na levi strani trebuha. Dr. Walzel je menil, da gre za vnetje slepiča, pregledal ga je in ugotovil, da se res ni zmotil. Takojšnja operacija je zanimivemu pacientu vrnila zdravje.

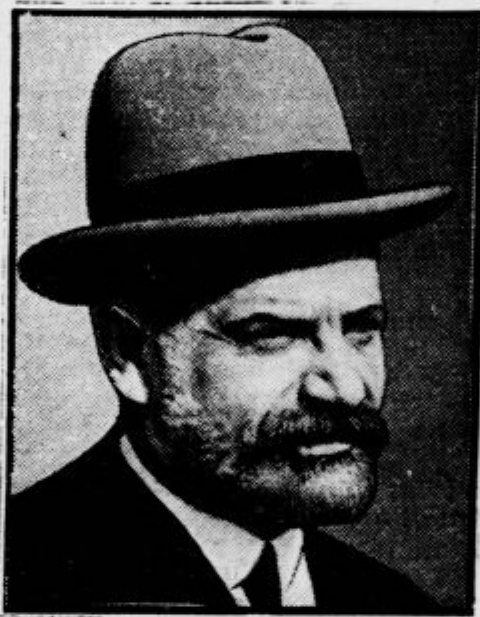
Med drugimi zanimivimi predavanji je na istem sestanku nastopil prof. dr. Stein s predavanjem o novem sredstvu zoper bradavice. Gre za cepivo, ki ga pridobiva iz bradavic samih in ki ga pacientom vbrizgane pod kožo. Bradavice kmalu izginejo in kolikor se da sklepajo iz dosedanjih primerov, ki jih je obravnaval prof. Stein, se tudi ne pojavijo več.

Zgodovinska luknja v mizi

Finski parlament je nedavno izvolil novega državnega predsednika v osebi senatorja Svinhufvuda. Pri volitvah je bilo v zbornici zelo nemirno. Ko je bil razglašen rezultat (predsednik je bil izvoljen z enim samim glasom večine, ker je zanj glasovala tudi švedska manjšina), je zahteval novo izvoljeni predsednik, da se poslanci vzdrejo kakršnihkoli manifestacij. Toda nemir se ni hotel poleči. Vrelo je tako dolgo, da je Svinhufvud zavpil: »Mirujte v ložah, saj nisvo v gledališču!« Pri tem je tako močno udaril s kladivom po mizi, da je prebil ploščo. (V Helsinkforsu in Oslu ne poznajo zvonca, ampak dajejo znamenja s kladivom.)

Po burni seji so se jeli poslanci razhajati. Predsednik je ves osupel spoznal, kaj je storil v svoji razburjenosti, ko je pozival poslance k redu. Stopil je k tajniku parlamenta in rekel, da obžaluje svoj temperamentni udarec, ker ni imel namena preluknjati mize. Naka mu je tajnik mirno odgovoril: »Gospod predsednik, potolažite se, ta luknja ima svojo zgodovino.«

Oceanski polet bratranca romunskega kralja

Prince Ghika.

ki smo o njem poročali v nedeljski številki, da hoče startati k prvemu letošnjemu oceanskem poletu v Evropo

Pismo na Gospoda Boga

Iz Bukarešte poročajo: Kmet Ivan Krak je zašel v denarne težave. Najel je 6000 lejev posojila, da bi pri prevzemu očetovega posestva izplačal brate in sestre. Na počil je rok za menico, a pri hiši ni bilo denarja.

Kmet je dolgo ugal, kako bi rešil svoje posveto in se naposled spomnil na Gospoda Boga. Krak je pisal vso noč. Zjutraj je kupil pošto znamko in vrgel v nabiralnik pismo na »Visokopostovanega Gospoda Boga v nebesih«.

Pismo je hodilo svojo pot. Opremil so ga s pečatom: »naslov nepoznan« in naposled izročili poštnemu ravnateljstvu v Bukarešti. Ivan Krak ni zapisal na ovitku svojega naslova. Uradniki v prestolnici so odprli pismo, ga prečitali in so bili tako ganjeni, da so priredili zbirko in zbrali 3000 lejev, ki so jih nakazali Ivanu Kraku.

Kmet je prejel denar in takoj razumel, da je uslišal Bog njegovo prošnjo. A denarja je bilo premalo za menico v znesku 6000 lejev. Krak je Bogu poslal drugo pismo: — Veliki Bog, hvala ti lepa za pomoč! A če mi boš hotel drugič pomagati, pošli mi denar po angelu ali drugem zanesljivem slu. Pošti ni mogoče zaupati. Zastelji so mi ukradli polovico tvojega denarja. A tudi to pismo je dospelo v Bukarešto, s uradniki niso drugič nabirali darove za nejevernega kmeta.

Zdravniki so ubupali nad njim

Newyorški zdravniki so pred tremi leti izjavili bančniku Lewu Johnstoneu, naj se nikar ne trudi za življenje, ker so njegovi dnevi šteti. Takrat je imel Johnstone 16 milijonov in pol Din premoženja. Ker so se zdravniki pesimistično izrazili o njegovem zdravju, in se mu prisodili kvečjemu tri leta življenja, je uredil razmere tako, da je v tem času potrošil vse razen vsote, ki bi bila potrebna za njegov pogreb. Zdaj, ko se je njegovo premoženje skrčilo na najmanjšo vsotico, pa je popolnoma zdrav kakor še nikoli doslej. Ker nima več sredstev za preživljanje, je vložil proti zdravnikom tožbo in zahteva odškodnino, ker so ga prevarili z napovedmi.

Sličan primer se je zgodil nedavno na Angleškem. V Wolverhamptonu je umrl neki James Underhill. Učakal je starost 98 let. Ko mu je bilo 30 let, je hotel skleniti pogodbo z neko zavarovalnico, ki ga je pa odbila. Zavarovalnica še danes obžaluje to neprevidnost. Underhill se je do svojega 65. leta vozil s kočesom in je še z 90. letom nastopal kot trobentač v cerkvenem zboru.

Čitajte ilustrovano revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Najlepše oči v Parizu

Prestolnica najrazličnejših lepotnih konkurenj je priredila novo tekmovanje za najlepše oči. Dame so si morale zakriti spodnji del obraza, da so mogli sodniki nemoteno izbirati med lepimi očmi.

Ločitev zakona zaradi davkov

Čuden paragraf — Ločitev zakona edina obramba proti prevelikim davkom

Ves Dunaj razpravlja zadnje dni o nenavadni ločitvi zakona med znanim bari-tonistom dr. Schipperjem in operno pevko Olszewsko. Stvar je udi res nenavadna in zanimiva. Umetnika, ki sta že pet let poročena, živita v najlepši zakonski harmoniji, nastopata z velikanskimi uspehi doma in v inozemstvu in uživata najboljši družabni sloves.

Kljub temu da je njuno življenje vzorno, njuna sreča neskaljena, pa se bosta ločila. Čemu?

Avstrijski § 157 določa, da se davki družinskega poglavarja in v njegovem gospodinjstvu živčih članov odmerjajo na podlagi skupnih dohodkov. Kjer torej služita mož in žena, se ne obdavči vsak zakonec posebej, ampak se njuni dohodki seštejejo, uvrstijo v odgovarjajoči razred in obremenijo po davčnih predpisih kot ena sama vsota.

Kjer je zaslužek zakoncev majhen in skromen, je takšen način obdavčenja seveda razbremenil za moža in ženo. Drugače pa je, če imata mož in žena velike plače, ki se kot enak dohodek uvrstijo v višjo kategorijo.

Ta določba je zadela dr. Schipperja in njegovo ženo Olszewsko v živo. Fiskus zahteva od nje mnogo višje davke kakor bi jih plačevala, če bi bila samska ali ločena. Najti velja torej formulo, ki bo davčni oblasti preprečila dosedanja prakso. In ta formula bodi — ločitev zakona. Originalna misel!

L. 1927. sta zaslužila dr. Schipper in njegova žena 776.000 Din in sta morala plačati 152.000 Din davkov. L. 1928. je znašal njun skupen zaslužek 1.280.000 Din, davki pa 296.000 Din. Tedaj se je v obeh zakonih uprila volja plačevati tako visoke zneske davčni oblasti. »Z ženo živiva vsako leto komaj dva meseca skupaj,« pravi dr. Schipper. »Kako torej prideva od tega, da naju davčna oblast tako neusmiljeno odira?«

In sta iz gospodarskih razlogov sklenila, da se ločita. To jima ne bo posebno težko, ker sta že itak doslej živela večji del leta narazen. Gospa Olszewska je namreč tudi v inozemstvu cenjena pevka in poje v Ameriki, Londonu in drugod. Na Dunaj jo veže le pogodba za določeno število gostovanj. »Kako pridem od tega, da žrtvujem tako ogromne vsote za davčno obremenitev sedaj, ko stojim na višku svojih sil?« vprašuje pevka. »Ali ni pravično, da pripade moj delež meni?«

Sicer pa sta zakonca že doslej živela vsak na svoj račun. Vzdrževala in plačevala sta vsak svoje ločeno stanovanje, ceprav sta bila v eni hiši. Tudi račune sta poravnala vsak zase. V restavraciji sta plačala vsak svoj račun itd.

S formalno ločitvijo zakona dr. Schipperja in Olszewsko bo postavljena avstrijska državna oblast pred novo dejstvo, ki ga ne bo mogla presojati več z vidika nepostopljivosti § 157, čeprav bo ostalo razmerje med ločencema nespremenjeno.

Mladina v Rusiji

Državni zdravnik sovjetskih republik dr. Povarenski je ugotovil zanimive stvari iz življenja mladine v sovjetski Rusiji. Po njegovih podatkih, ki jih je objavila tudi moskovska »Pravda«, spi v glavnih okrajih ruskih industrijskih panog komaj polovica mladine v lastni postelji. 32 % jih spi na sestavljenih stoli, 15 % na kovčgih, ostali uporabljajo zaslane »postelje«. Samo četrtina teh revežev pozna posteljno perilo. Z vodo se jih umije vsak dan 42 %, a večinoma tudi ti nimajo mila.

Še večje revice od fantov so dekleta, ki v umivanju daleč zaostajajo za moškim spolom, a se tem bolj poslužujejo pudra in šminke. Neka delavka je zabeležila na rob vprašalne pole značilne besede: »Lažje se je pudrati nego umivati.« Zobna ščetka je ruski mladini skoro neznana. Porazna je ugotovitev, da je med 100 mladostniki že 89 alkoholikov. Izdatki za »vodke« so naravnost ogromni.

Nenavadna oporoka

Neki bogat tvorničar v Birminghamu je čutil, da se mu bliža smrt in je napravil nenavadno oporoko. Določil je, da ga morajo po smrti sežgati, kar se je zgodilo. Nato je pokojnik z lastnim glasom objavil zapuščinska določila. Pred nekaj dnevi je dal namreč napraviti v nekem filmskem ateljeju film s svojim glasom. Film je dal zapečatiti in odločil, da se sme odpreti šele po njegovi smrti.

Svoji so se ravnali po njegovi želji. Namestu pred sodnika, so šli v kinematograf, kjer se jim je pokojnik najprej priklonil na platno. Potem je povedal, da bo govoril kakor misli, da je prav. Imenoval je vsakega dediča posebej in naznanil, kakšen delež mu je določen. Vsakega je tudi pokaral, mu povedal njegove napake, vse skupaj pa je na koncu posvaril, naj pazi, da ne zapravijo dediščine. Dediči so osupli poslušali govorečo oporoko. Na koncu se je pokojnik priklonil zbrani družbi in njegova nemilnjava slika je izginila s platna.

Pustolovščine cesarskega svaka

Ruski pustolovec Aleksander Zubkov, svak bivšega nemškega cesarja Viljema, se je lotil novega poklica. Postal je natakar. Potem, ko so ga zaradi skandalov izgnali skoro iz vseh evropskih dežel, je našel službo v neki luksemburški kavarni, kjer visi napis: »Našim gostom streže svak nemškega cesarja!« Obisk kavarne je že zaradi zvedavosti velik.

Najnovejši skandal je bivšega cesarja Viljema tako vznemirila, da je poslal k Zubkovu grofico Spachovo, ki naj bi sklenila z neugnanim Rusom pogodbo. Viljem mu je ponujal hišo na kmetih in letno rento, seveda le za primer, da bi se odrekel nadaljnjim pustolovčinam Zubkov pa je ponudbo odklonil, ker se boji, da ga hoče Viljem samo izvesti v zasedo in internirati v umobolnico.

Drobne zanimivosti

Za en dolar železnice...

V Evropi ima Jugoslavija najcenejše potniške tarife na železnici, Norveška pa je najdražja na kontinentu. V naši državi se pelješ za 1 dolar 168 km daleč, na Madžarskem 146 km, v Belgiji 143, v Franciji 138, na Poljskem 136, v Češkoslovaški 130, v Avstriji 112, v Nemčiji 105, v Rumuniji 105, v Italiji 96, na Nizozemskem 92, v Švici 70, na Švedskem 60 in na Norveškem 58 km daleč. Nekoliko drugače je z brzimi vlaki, ker ne poznata Francija in Belgija nobenega posebnega pribitka. V Belgiji in Franciji velja za osebnostne brzce vlake ista tarifa, dočim je Jugoslavija v pogledu cen za brze vlake šele na 7. mestu, t. j. za Italijo in vstric Madžarske pred Nemčijo.

Duhovnik — morilec

Sodni dvor v Lecce v Italiji je obsodil 52-letnega župnika Raguso na trideset let ječe. Župnik je iz malenkostnih vzrokov ubil svojega prijatelja, profesorja Torra. Sli sta na sprehod in sta se spila. Ko ju je vodila pot mimo globokega prepada, je župnik sunil profesorja v globlino, kjer je nesrečnik obležal z razbitimi udi.

Miš ogrižla otroka

V Cassinu v Italiji je postalo štirimesečno možko dete družine Mondello žrtev velike poljske miši. Oče in mati sta šla z doma ter pustila otroka brez nadzorstva. Ko sta se vrnila, je dete krvavelo iz nešteti ran na nosu in licih. Ničesar si ni vedel razložiti, kako so te rane nastale. Praznoverni ljudje so si že začeli izmisľati, da je rane povzročil zli duh in govorica se je naglo širila, ker ni živa duša stopila v hišo za odsotnosti staršev. Šele pozneje se je pojasnila »skrivnost«. Oče pohabljenega otroka je naključno preiskal vse kote stanovanja in našel na neki omarici poljsko miš z okrvavljenim smrčkom. Postalo mu je jasno, da je ta žival poškodovala dojenca.

Vsak dan ena

»Govoreči kaktus.«

Tajajoči se sneg je povzročil velikanske poplave v spodnjem teku Donave ob izlivu v Črno morje. Vsi otoki med posameznimi rokavi vletoka so bili pod vodo. Silka kaže, kako zapuščajo prebivalci Valkova svoje poplavljenе domove.

Poplava v Romuniji

E. M. Hull:

ŠEJK

Nekaj časa je vladal v prostoru globok molk. Diana je stala kakor kip; toliko da ni okamenela od groze nad tem dogodkom. Nepremično je gledala na truplo z rano sredi prsi, iz katere je še curljala kri na preprogo. Nato je mahoma pozabila na preprogo, ko se je njen pogled ustavil na Arabkinem obrazu. Usta so bila odprta; oči, razširjene v smrtni grozi, so Diana presunile in osvestile. Globoka telesna slabost jo je obšla, a premagala jo je, počasi vzdignila oči, pogledala Ibrahimu Omarju, ki je radovedno buljil vanjo, v obraz in se zasmejala. Na pol je bil smeh, na pol krik. Lasje so ji lepeli na čelu in njene roke so bile skrčene, kakor da se ne bi mislile nikoli več razkleniti. Morala je nekaj storiti, da odtrga svoje misli od tega trupla na tleh. Skoro nezavedoma je egla v žep po cigaretnico, si počasi izbrala cigareto, jo prižgala in vrgla gorečo užgalico na preprogo, zamorcu med noge, ki je še vedno stal v njeni bližini.

Črnc se še ni bil ganil, odkar je bil hotel zadržati Arabko, in njegova tovariša onkraj kupa blazin sta stala kakor vkopana.

Šele ko je šejk pokimal, sta pristopila k truplu in ga zavlekla iz šotora.

Ibrahim Omar je mignil Diani in potrkal z roko na blazine zraven sebe. Počasi in dozdevno ravnodušno je sedla, čeprav ji je postajalo že od bližine tega človeka slabo. Smrad po znoju, tolšči in slabo negovanih konjih ji je bil prav tako neznosen kakor ostra izhlapina tuje človeške pasme.

Odkimala je in zavrnila kavo, katero ji je ponudil Ibrahim Omar, ne meneč se za njegovo zlovoljno renčanje. Niti razumela

ga ni, zakaj govoril je arabski. Ko je vrgla dogorelo cigareto od sebe, jo je z mastnimi rokami zgrabil za zapestje in jo potegnil k sebi.

»Koliko pušek je Francoz prinesel temu peklenskemu sinu?« je hripavo vprašal.

Presenečena po tem vprašanju je obrnila glavo. Njegove krvavo obrobene oči so se na pol grozeče, na pol začudeno upirale vanjo. Nehote je pogledala proč.

»Ne vem, ne vem,« je ponovil z divjim smehom. »Kmalu se boš spomnila, da veš.«

Stiskal ji je zapestje, da se je zvijala od bolečine, in ji zadal še nekaj vprašanj o šejku in njegovem plemenu. A Diana je samo sedela in molčala. Trdno se je bila namenila, da ne bo zvedel od nje ničesar, kar bi utegnilo škoditi ljubljenu možu, pa naj jo še tako muči ali se ji celo s smrtjo maščuje za njen molk. Naglo je dihala, a pogum ji ni upadel.

Ibrahim Omar je nehal vpraševati.

»Govorila boš,« je rekel pomembno in izpil svojo kavo. In zdajci je spet začutila njegov trdi prijem. Odurni, zagrljeni glas, prežeči, hotljivi obraz, vse to je bilo kakor strašna mōra. Z nenadnim, obupnim naporom se je iztrgala in stekla po šotoru. A spodrsnilo ji je; kakor blisk je bil Ibrahim Omar pri njej in jo je prestregel v naročje.

Zvila se je in ga pahnila od sebe, a njegov prijem ni odnehal. Spet jo je potegnil k sebi in strgal tenko tkanino z njenih ramen. Še je uprla roke v njegove prsi, a čutila je, kako njen odpor pojema in kako jo v pljuči duši od divjega razbijanja srca. Ahmed ni bil prišel in misel nanj je bila samo nova muka v njenem smrtnem strahu. Zda jo je potlačil na kolena in surovo nagnil njeno glavo nazaj.

A tisti mah je zunaj završalo in zahrumelo, streli so jeli pokati in kakor v globokem somraku je začula šejkov glas:

»Diana! Diana!«

Ta glas in zavest njegove bližine sta ji dala novih moči.

Z divjim sunkom se je izvila grabečim rokam Ibrahima Omarja.

»Ahmed!« je zakričala.

Šejkova okorna roka ji je zaprla usta. A kakor besna jo je pograbila z zobmi, jo pregrizla do kosti in — ko je v bolečini nehote odskočil — iznova zavpila:

»Ahmed, Ahmed!«

S srditim grganjem jo je šejk zgrabil za vrat. Zaman so njene roke izkušale omajati pest, ki jo je davila. Kri ji je bučala v ušesih. Muka zadušena se ji je zagvozdila v grlu, pljuča so se napela v neznosni težnji po zraku in šotor se je počasi temnil pred njenimi očmi. Roke so ji brez moči omahnile, kolena so ji klecnila. Šejk jo je držal samo še s surovim prijemom za grlo. Kakor iz daljine daljave je slišala njegov mrzki, hripavi glas.

»Ne bo ti treba dolgo čakati v peklenu na ljubimca. Kmalu ga pošljem za teboj.«

Prag zavesti je bil skoro že za njo, ko je smrtni prijem odnehal: šejkove roke so jo mahoma zgrabile za ramena in jo potegnile kvišku. S strašno muko je vzdignila razbolelo glavo. A skozi meglo, ki se je počasi razgubljala, je zagledala očrt vitke postave, ki je stala med vhodom v šotor. Nastopil je presledek, molk, kar čuden sprčo hrupa okoli šotora. Diana je uganila, da se Ahmed ne upa ustreliiti, zakaj Ibrahim Omar jo je držal pred seboj kakor živ ščit, braneč se z edinim, kar je moglo zadržati svinčenko Ahmeda ben Hasana. Oprezno se je odmikal razbojniški šejk, stiskaje Diana v svojih krempljih, da bi tako došel v notranji prostor šotora. Tedaj pa je zadel ob divan, se spotaknil in izgubil ravnotežje; preden se je utegnil vzravhati, je že začutil na čelu mrzlo jekleno cev samokresa in izpustil Diana. Vsa iznemogla in drhteča se je zgrudila na preprogo, se prišla z rokami za vrat in zaječala od bolečine.

Iz službenih oblav

Dražbe nepremičnin. Pri okrajnem sodišču v Murski Soboti 27. t. m. ob 9. dražba nepremičninskih deležev: do hiše pašnikov, travnikov, gozdov, zemlji, knj. Gor. Petrovi 2/6 vl. št. 18, celi vlož št. 159, 1/4 vl. št. 260, 5/28 vl. št. 261, 1/3 vl. št. 185, 156, 42 in 2/3 vl. št. 42 k. o. Križevci. Cenilna vrednost 13.340,85 Din, najmanjši ponudek 8.893,90 Din. — Pri okrajnem sodišču v Kranjski gori 27. t. m. ob 9. zemlji, knj. gozd vl. št. 4 cen. vred 36 ti. soč 352,60 Din, najmanjši ponudek 27 ti. soč 286,95 Din. — Istotam 2. aprila ob 9. zemlji, knj. Hrušica, vl. št. 33, cenilna vrednost 466,530 Din, najmanjši ponudek 311,354 Din. — Pri okrajnem sodišču v Murski Soboti 3. aprila ob 9. hiša, njive, travniki, zemlji, knj. Markuševci 1/4 vl. št. 52, cenilna vrednost 5.741,25 Din, najmanjši ponudek 3828 Din. — Pri okrajnem sodišču v Marenbergu 14. aprila ob 9. polovica zemlji, knj. Remšnik vl. št. 9 in 49, cenilna vrednost 38.194,75 Din, najmanjši ponudek 25.464 Din. — Pri okrajnem sodišču v Ptuj 14. aprila ob 9. zemlji, knj. Pohorje vl. št. 46, cenilna vrednost 26 ti. soč 310 Din, najmanjši ponudek 18.440 dinarjev. — Pri okrajnem sodišču pri Sv. Lenartu 16. aprila ob 10. zemlji, knj. Ščavnica, vl. št. 62, cenilna vrednost 82 ti. soč 220 Din, najmanjši ponudek 55 ti. soč 146,66 Din.

Banska uprava razpisuje drugo javno pismeno oферtalno licitacijo za 20. t. m. ob 11. za dobavo cevovoda za vodovod na Koroški Beli. Skupna vsota je preračunje na 341.280 Din. — Tehnični razdelek sreskega načelstva v Ljubljani razpisuje drugo ustmeno licitacijo za dobavo gramozu za državne ceste v območju tehničnega razdelka sreskega načelstva v Ljubljani, in sicer na 28. t. m. b. 9. — Sresko načelstvo v Kranju bo dalo v petletni zakup lov krajne občine Mavčice, in sicer 14. aprila ob 10.

Krajni šolski odbor Sladki vrh razpisuje ponovno na 19. t. m. ob 14. na osnovni šoli Sladki vrh pri St. Ilju v Slov. gonih licitacijo zidarskih, tesarskih in kleparskih del pri odstranitvi lesocementne strehe ter postavitvi nove strehe. — Hotelska in stavbinska d. d. Union v Ljubljani ima 26. t. m. ob 16. v srebrni dvorani Unione redni občni zbor. — Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki ima 18. t. m. ob 16.30 v hranilnični posvetovalnici 30. redni občni zbor. — Strojne tovarne in li-varne d. d. v Ljubljani imajo 28. t. m. ob 11 na Dunajski cesti 35 12. redni občni zbor.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20

Sreda, 11.: Dom osamljenih žena. Prem. D. Četrtek, 12.: Zaprtlo.

Petek, 13.: Glavni dobitnik. C.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20

Sreda, 11.: Valkira. E. Začetek ob pol 20. Četrtek, 12.: Zaprtlo.

Petek, 13.: Cavalleria rusticana, Glumači. Gostuje tenorist gosp. Masak iz Prage. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20

Sreda, 11.: Zaprtlo.

Četrtek, 12.: Čardaška kneginja. A. Kuponi. Petek, 13.: Zaprtlo.

Sobota, 14.: Veriga. Premijera. Proslava Fr. S. Finžgarja.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20

Ponedeljek, 16.: Čardaška kneginja. Gostovanje mariborskega gledališča.

SENTJAKOBSKI GLEDALSKI ODER

Začetek ob 20.15

Nedelja, 15. marca: Revna ko cerkvena miš.

Radio

Izveček iz programov

Sreda, 11. marca.

LJUBLJANA: Opoldanski program odprave. — 17.30: Koncert radio - orkestra. — 18.30: Dr. Campa: Enolna zakonodaja Jugoslavije. — 19: Ruščina. — 19.30: Književna ura. — 20: Prenos koncerta Češke tilbar-nonije iz Prage. — 22: Napoved časa in poročila.

Četrtek, 12. marca.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Otroška ura. — 18: Plošče. — 18.30: Gimnastične vaje. — 19: Srbohrvaščina. — 19.30: Kako led preobrazuje zemeljsko površino. — 20: Prenos opere iz gledališča. — 22.30: Napoved časa in poročila. BEOGRAD 11.30: Plošče. — 12.45: Koncert radio - orkestra. — 16: Plošče. —

17.30: Godba na violino in kitaro. — 18: Operetna glasba na ploščah. — 20: Prenos iz ljubljanske opere. — 22: Poročila. — Koncert radio - orkestra. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Koncert orkestra balalajk. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — PRAGA 16.30: Koncert komorne glasbe. — 19.15: Godba na pihala iz Bratislave. — 20: Prenos pevskega koncerta moravskih učiteljev. — 21: Prenos revije. — 22.20: Koncert na orgle. — BRNO 16.30: Prenos koncerta iz Prage. — 19.20: Prenos koncerta iz Bratislave. — 20: Prenos koncerta iz Prage. — 22.20: Koncert na orgle. — VARŠAVA 17.45: Koncert komorne glasbe. — 20.30: Prenos revije. — 21.30: Sluhogra. — 22.15: Koncert kvarteta. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Uverture na ploščah. — 12: Koncert orkestra. — 15.20: Godba za ples. — 19.30: Arije in epsmi. — 20.40: Sluhogra. — 21.05: Dunajski valčki. — 22.30: Zabaven program. — BERLIN 19: Orkestralni koncert. — 20.30: Reportaža o vsakdanjostih. — 21.10: Koncert kvarteta Zika. — Godba za ples. — KÖNIGSBERG 16.15: Popoldanski koncert. — 17.45: Koncert Beethovnov glasbe. — 19.30: Lahka godba orkestra. — 20: Operni večer. — MÜHL-ACKER 16.30: Prenos koncerta iz glasbene akademije. — 19.45: Koncert operetne glasbe. — 20.30: Sluhogra. — 21.30: Koncert komorne glasbe. — 22.35: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 17.45: Lahka godba. — 23: Orkestralni koncert. — RIM 17: Vokalen in instrumentalni koncert. — 21.05: Mešan glasbeni program.

NAZNANILO

V konkurzni masi prot. tvrdke I. Kostevc nasl. A. Pirš v Ljubljani se proda blago in inventar »en bloc«. Natančnejša pojasnila daje pisarna dr. Frlana Franceta, advokata v Ljubljani, Miklošičeva cesta 4, kjer se sprejemajo ponudbe do 25. marca t. l.

DR. FRLAN FRAN, 4164

advokat v Ljubljani, Miklošičeva cesta 4 kot upravniki konkurzne mase.

MEDNARODNI VELESEJEM V PRAGI

22.-29. marca 1931

Svetovni velesejem na katerem so zastopani narodi in države.

ZNIZANA VOZNJA

za brzovalke in navadne vlake Jugoslavija 25%, Čehoslovaška 33%, Avstrija 25%.

Pojasnila in legitimacije daje:

Čehoslovaški konzulat, Ljubljana

Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova cesta 2.

Samostojnega uradnika

iščem za provizorico, event. tudi stalno vodstvo podružnice v Parizu. Ponudbe z curriculum vitae in zahtevki na upravo »Jutra« pod: »Perfekten Francoze«. 4173

Iščem ZASTOPSTVO

boljših tovarov za Vardarsko banovino kakor alkohola, žganih pijač, čokolade, bonbonov, nogavic in kreme za čevlje. Cenj. dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »br. 89«. 4083

Razpis.

Sreski cestni odbor Novo mesto

RAZPISUJE SLUŽBENO MESTO TAJNIKA

Pogoj za sprejem je najmanj izobrazba, ki se zahteva za III. uradniško kategorijo po zakonu o civilnih drž. uradnikih (čl. 6, 7, 10).

Lastnoročno pisane in s kolkom 5 Din opremljene prošnje, ter pravilnimi zadostno kolkovanimi prilagami a) rojstni in krstni list, b) domovinski list, c) navedeno spričevalo, d) dokazilo o doslužbenju ali oprostitvi vojaške službe, e) zdravstveno spričevalo, f) potrdilo pristojnega oblastva, da prošilec ni bil iz kateregakoli kaznjivega dejanja obsojen, g) eventualno službeno izpričevalo, je predložiti neposredno Sreskemu cestnemu odboru do 25. marca 1931.

Prosilci, z znanjem stenografije in strojepisja imajo prednost.

4163

Sreski cestni odbor Novo mesto.

Jutrovi mali oglasi

imajo siguren uspeh!

VS AK RIBIČ,

predno si spopolni svoje priprave za ribolov, naj si ogleda zalogo vseh RIBARSKIH POTREBŠČIN pri

ALBIN ŠIFRER,

puškar, LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 12. Poleg restavracije »Novi svet«. Za najboljšo blago — najnižje cene! 4156

SALO Z IJE ROLETE DRVNI

VSEH VRST MED OKENSKIM ZAVESAM

TVRTKA

BERNIK

LJUBLJANA

LINHARTOVA 16.

HRIPO

odpravi preko noči

Masirajte si na večer z ALGO prsa, ledja, roke in noge, zjutraj vstanete brez temperature svež, prerojen.

Alga

se dobiva povsod, 1 steklenica 16 Din.

INFLUENCO PREHLAD

ALGA

za masažo

Po pošti razpošilja: laboratorij ALGA, Sušak 4 steklenice 77 Din, 8 steklenic 131 Din, 14 steklenic 205 Din, 25 steklenic 320 Din. 95

Mlin naprodaj

v najbolj prometnem kraju; melje se za kmete in trgovce. Mlin se nahaja v prijaznem kraju. Naslov na oglasnem odd. »Jutra«. 4113

PERJE

imam na zalogi naprodaj večjo množino kot: gosje, račje, purje in kokoške. Obrnite se na 4068

Sveta I. Vasić, Brod na Savi

V neizmerni žalosti javljamo vsem prijateljem in znancem, da je naš nad vse ljubljani skrbni soprog, oče, brat in stric, gospod

VLADIMIR POŽAR

ŠOLSKI UPRAVITELJ V RADEČAH

danes po mukopolnem trpljenju, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 12. marca ob 10. uri dopoldne v Radečah.

Radeče pri Zidanem mostu, dne 10. marca 1931.

MARIJA POŽAR, soproga; BOJANA, MAJDA, BREDA, NEVENKA, MILOŠ, otroci; CIRIL, METOD in VACLAV, bratje in ostalo sorodstvo. 4174

Zahvala

Za premnoge izraze sožalja, ki smo jih prejeli, bodisi ustno ali pismeno ob priliki smrti našega iskreno ljubljene soproga, sina, brata itd., gospoda

DIEGO IMPERIALI

BIVŠEGA POSESTNIKA IN GOSTILNICAARJA NA GRABAH

se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo veleč. g. Molanu, župniku od Sv. Bolfenka in domači duhovščini, g. ravnatelju Kosiju za tople poslovilne besede ob grobu, vsem prijateljem in znancem iz Ptuj, Ormoža in Čakovca. Zahvaljujemo se tudi društvu »Središka Prosveta« za spremstvo s praporom, središki godbi in cerkvenemu pevskemu zboru za žalostinke, gasilnemu društvu iz Obreža, vsem darovalcem cvetja in vencev ter končno vsem prijateljem in znancem iz Središča in okolice, ki ste spremlili dragega pokojnika v tako častnem številu na njegovi zadnji poti v prerani grob.

Vsem: Bog povrni, za izkazano zadnjo ljubav!

Grabe pri Središču, dne 9. marca 1931. 4166

Žalujoči rodbini: IMPERIALI-BRATUŠA

